

1-31 EKİM

MEME KANSERİ BİLİNÇLEN(DİR)ME AYI

Tüm dünyada her yıl Ekim ayı Meme Kanseri Bilinçlendirme Ayı olarak kabul edilmekte ve bu sayede meme kanseri konusuna dikkat çekmek, erken tanı/ tedavi olanaklarını desteklemek ve farkındalığı artırmak amaçlanmaktadır.¹ Türkiye’de 2004 yılından itibaren Ekim ayında “Meme Kanseri Bilinçlendirme Ayı” etkinlikleri düzenlenmekte, Kanseri Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM) ve sivil toplum kuruluşları aracılığı ile eğitimler ve etkinlikler düzenlenmektedir.²

Meme kanseri hem gelişmiş, hem gelişmekte olan ülkelerde kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Dünyada her yıl 1,38 milyon kadın meme kanseri tanısı almakta ve her yıl 458.000 kadın meme kanserine bağlı olarak kaybedilmektedir.¹ Türkiye’de de kadınlarda en sık görülen kanser meme kanseridir ve yılda yaklaşık 15.000 kadın meme kanserinden etkilenmektedir.² Meme kanseri gelişiminde etkili faktörlere ilişkin kesin bilgiler sınırlı olmakla birlikte, ailede meme kanseri öyküsü olması, ilk adet yaşının erken olması, geç menopoza, çocuk emzirmeme, obezite, yetersiz fiziksel aktivite, alkol kullanımı ve artan şehirleşme risk faktörleri arasında sayılmaktadır.^{1,2,3} Meme kanserinin kontrolünde risk faktörleri ile mücadelenin yanında hastalığın erken tanı ve tedavisinin sağlanması önem taşımaktadır. Meme kanseri, erken teşhis edildiğinde tedavisinde %100 kür sağlanabilir.² Dünyada meme kanserine bağlı ölümlerin çoğunluğu erken tanı konusunda farkındalığın düşük olduğu ve sağlık hizmetlerine erişimde engeller bulunan düşük-orta gelirli ülkelerde görülmektedir.¹ Meme kanseri sağkalım oranlarının Kuzey Amerika, İsveç ve Japonya’da %80’lerde seyretmesine karşın bu oranların düşük gelirli ülkelerde %40-60 seviyesinde olması, tarama programlarındaki yetersizlikler, tanı anında geç evrede olma ve uygun tanı-tedavi olanaklarına erişememe gibi nedenlerle açıklanmaktadır.⁴ Türkiye’de de meme kanseri tanılarının yaklaşık yarısının ileri evrede olduğu görülmektedir ve meme koruyucu cerrahi oranları istenen seviyenin altındadır.²

Türkiye’de kanser taramalarını yürütmekte olan KETEM’lerde meme kanseri, rahim ağzı kanseri ve kalın bağırsak kanserine yönelik taramalar yürütülmektedir.² Meme kanserine yönelik olarak, 20 yaş üzeri tüm kadınların ayda bir kez, kendi kendine meme muayenesi yapması önerilmektedir. Yine 20 yaş üzeri kadınlar için iki yılda bir, 40 yaş üzeri kadınlar için ise yılda bir kez hekim tarafından meme muayenesi yapılması önerilmektedir. Mamografi taramaları meme kanserinin erken tanısında önem taşımaktadır. Türkiye’de uygulanmakta olan tarama programı uyarınca 40-69 yaş arası tüm kadınların, meme muayenelerine ek olarak iki yılda bir mamografi çekilerek izlenmesi kararlaştırılmıştır.³ KETEM’ler, Toplum Sağlığı merkezleri ve Aile Sağlığı Merkezleri aracılığıyla yürütülen meme kanseri tarama

¹[İnternet] http://www.who.int/cancer/events/breast_cancer_month/en/ Erişim:01.10.2015.

²[İnternet] <http://kanseri.gov.tr/haberler/1267-ekim-ay%C4%B1-meme-kanseri-fark%C4%B1ndal%C4%B1k-ay%C4%B1.html> Erişim:01.10..2015.

³[İnternet] http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/sunumlar_ve_seminerler/halksagligi_konferanslari/Kanserden_Korunma_MS.html Erişim: 01.10.2015.

⁴[İnternet] <http://www.who.int/cancer/detection/breastcancer/en/index1.html>. Erişim:01.10.2015.

Bu doküman Dr. Özge Yavuz Sarı ve Dr. Meltem Şengelen tarafından 01.10.2015 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir: Yavuz Sarı Ö, Şengelen M. 1-31 Ekim Meme Kanseri Bilinçlendirme Ayı, HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-[İnternet] <http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 01.10.2015.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-82

çalışmaları ile 2014 yılı içinde belirlenen hedef gruptaki 5.600.000 kadının %33,5'ine ulaşılmış, birinci basamakta yapılan meme kanseri taramalarında bir önceki yıla göre %40 artış sağlanmıştır.⁵

Gönüllülük esasına dayanan kanser taramaları ancak toplum katılımı ile başarıya ulaşabileceğinden toplumun meme kanseri nedenleri, belirtileri, korunma, tarama, taramanın ne zaman ve nasıl yapılacağı hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi önemlidir.² Meme kanserinin toplum temelli kontrolü için toplumun farkındalığının artırılması kadar, erken teşhise yönelik tarama hizmetleri konusunda uygun politika ve programların uygulanması da önem taşımaktadır.⁶

⁵ [İnternet] <http://kanser.gov.tr/kanser/kanser-taramalari/1444-kanser-taramalar%C4%B1-k%C4%B1sa-rapor-2014.html>
Erişim: 01.10.2015.

⁶ [İnternet] <http://www.who.int/cancer/detection/breastcancer/en/index3.html>. Erişim:01.10.2015.

Bu doküman Dr. Özge Yavuz Sarı ve Dr. Meltem Şengelen tarafından 01.10.2015 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik,vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir: Yavuz Sarı Ö, Şengelen M. 1-31 Ekim Meme Kanseri Bilinçlendirme Ayı, HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-[İnternet]
<http://www.halksaqliqi.hacettepe.edu.tr/> Erişim: 01.10.2015.